Redelijk transportveiligheidsbeleid

Ira Helsloot

Modellenwaanzin?

Modellenwaanzin!

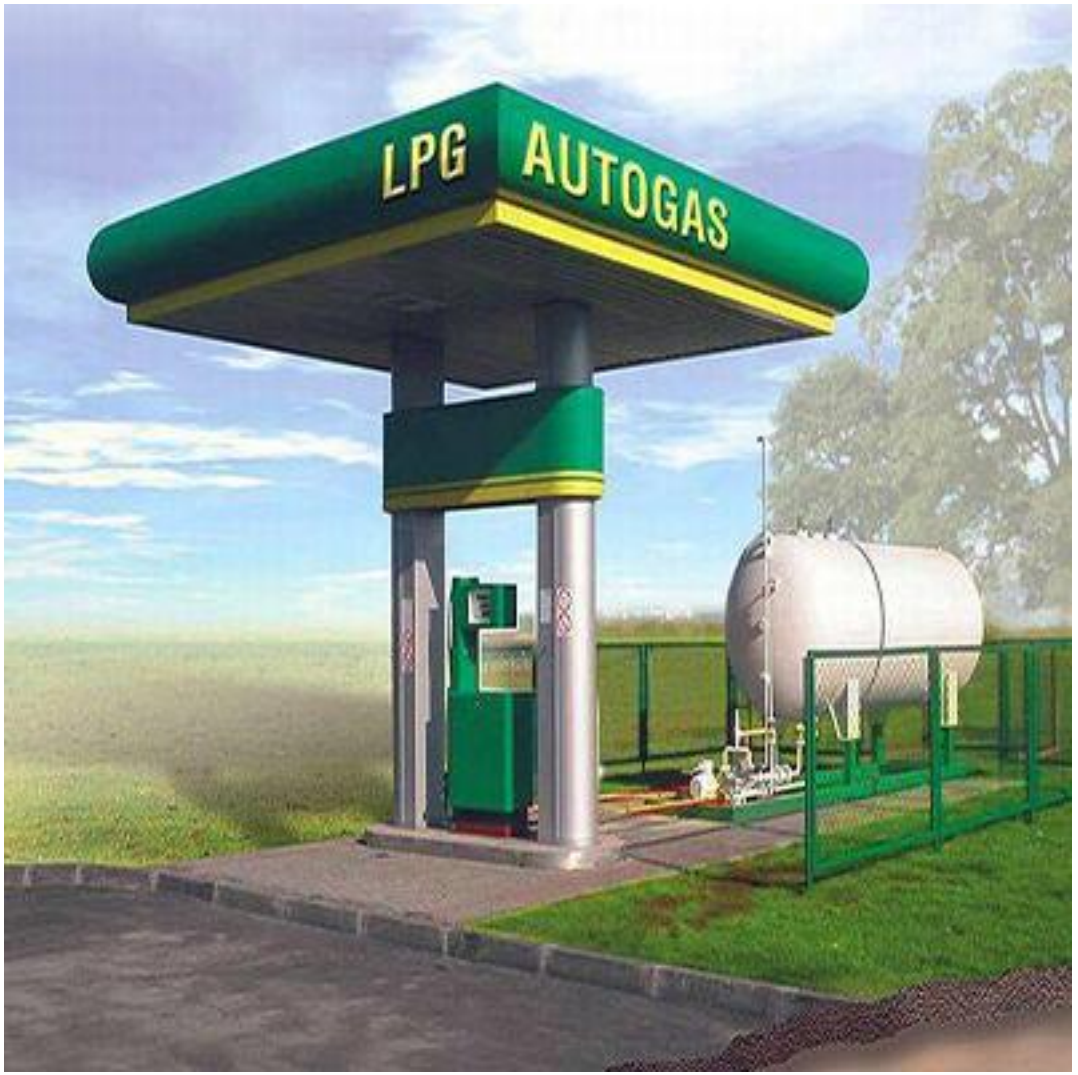

Het drama van modern veiligheidsbeleid

- Ooit waren ongevallen een ‘act of god’, daarna geloofden de liberalen dat het persoonlijke fouten waren, maar sinds de zestiger jaren zijn ongevallen het bewijs van het falen van preventie – we zijn van een schuldcultuur naar een risicocultuur gegaan.

- Nu kijken we allemaal naar de overheid, die is zelfs verantwoordelijk voor het de preventie van onzekere risico’s – het voorzorgsprincipe.

- Een van de gevolgen is dat slachtoffers van exotische incidenten meer ‘rechten’ hebben dan slachtoffers van ‘gewone’ ongevallen.

Het gevolg: de cirkel van Igor

- Media vinden zielige Igor in de boom. Er is geen tijd/ruimte voor rapportage van de context.
- De volksvertegenwoordigers reageren vol afschuw op de mediaberichtgeving over Igor
- Bestuurders vinden het lastig om de volksvertegenwoordiging te weerspreken en willen liever daadkrachtig Igor redden: er moet actie komen
- Ambtelijk topmanagement kent de context wel maar kent ook haar plaats: er zal Igor-beleid komen
- Beleidsambtenaren zuchten over zoveel irrationaliteit maar zijn ook loyaal: er komt Igor-beleid
- De uitvoering negeert veel van het nieuwe Igor-beleid dat ingewikkeld is en daardoor kan Igor weer in de boom terecht komen…

We hebben Frankenstein's monster gemaakt

- (Transport)veiligheidsbeleid is nu
  - Ondoorzichtig – we kennen de kosten en baten van ons beleid niet.
  - Onevenwichtig – we zetten geld niet op de meest zinvolle plaats in
  - Onrechtvaardig – je kunt maar beter een rampslachtoffer zijn of door een industrieel risico worden bedreigd
  - Onuitvoerbaar – het beleid is papier en symboliek dus diegenen die echt er mee moeten werken hebben niets in handen

De zin van goede regels: het wordt veiliger

- Ook op de weg, spoor, … al jaren minder ongevallen met transport gevaarlijke stoffen
- N.B. Overtredingen zijn geen maatstaf! Helaas ….
- Waardoor kwam dat ook al weer?
  - 1994 is de branche verantwoordelijk gemaakt door slimme combinatie van risicoaansprakelijkheid en verplichte verzekering daarvoor.
  - ADR etc stellen goede eisen aan verpakking
  - ILT geen betekenis voor veiligheid (maar wel voor milieuschade(tjes), denk aan druppellekkages spoor) [[twijfeltje rusttijden controle]]

Zijn we dan al klaar met transportveiligheid?

- Ja. Veiliger krijgen we het nu niet.
- Nee. De wereld staat niet stil, denk aan de energietransitie waardoor bijvoorbeeld ammoniaktransport weer noodzakelijk wordt.
- Maar handhaving door de overheid is niet nodig of nuttig!

Dus mijn oproep

- Doe aan echt risicobeleid en accepteer dus kleine restrisico's bewust
- Stap af van de modellenmanie en vertrouw op ontwerpvakmanschap
- De overheid heeft slimme regelgeving gemaakt in de vorige eeuw, zo slim dat er geen overheidshaving meer nodig is … en dat is ook veel beter